

Tàn Tro

Thanh Tâm (CT 73-77)

(Viết tặng TH Đức người bạn cùng lớp)

Mặt trời chưa ló dạng mà Sài Gòn đã thức dậy từ lâu, hàng quán bên đường đầy ắp khách, đường Trần Hưng Đạo xe cộ nhộn nhịp. Thiện thông thả đạp xe đến trường, vòng qua bùng binh Quách thị Trang, chợ Sài Gòn, vào đường Huỳnh Thúc Kháng. Cô hàng bún riêu cạnh trường cũng đã dọn hàng xong, trông chị hôm nay xinh tươi đầy chúm, và luôn dễ chịu, vì lần nào ăn bún riêu, Thiện xin thêm rau chị cũng cười cười gấp đầy tô cho Thiện.

Thiện xuống xe đạp đẩy xe vào cổng trường, hôm nay tới phiên Thiện giữ banh và lưới, mấy người bạn đã chờ sẵn quanh cột bóng rổ. Thiện thả trái banh vào sân, vậy là nhịp sống của sân bóng rổ bắt đầu. Khi vào trường Cao Thắng, Thiện thấy sinh hoạt học đường khô khan hơn xưa, không có những tà áo dài trắng thướt tha, không còn những bài văn tả tình mơ mộng như hồi còn học phổ thông. Đạp vào khoảng trống đó Thiện bắt đầu chơi bóng rổ, rồi chàng mê bóng rổ, sáng nào cũng đi học sớm tranh thủ chơi được vài trận. Tới giờ vào lớp, mồ hôi mồ kê đầm đìa, vào phòng tắm xối vội vài ca nước cho mát mẻ rồi chạy vào lớp, người nóng hừng hực, nước bốc thành hơi khói. Giờ trưa mấy bạn tìm chỗ ăn và nghỉ trưa, Thiện và các bạn mê bóng rổ chẳng cần ăn mà cũng chẳng cần nghỉ trưa, cứ ra sân chụp bóng thả vào rổ là vui rồi. Chiều tan trường ai về nhà nấy, các tay mê bóng ở lại chơi cho tới khi trời tắt nắng.

Đầu năm binh lửa 1975, học sinh trường Cao Thắng biểu tình chống lệnh bắt tuổi đôn quân. Cảnh sát bao vây trường Cao Thắng, học sinh leo lên lầu ném đá ném bom xăng (đổ xăng vào chai thủy tinh, dùng vải làm ngòi châm lửa đốt và ném đi) Cuộc xung đột với cảnh sát kéo dài cả ngày, nhiều học sinh bị thương được đưa vào trường băng bó. Nhiều người hay tin đem đồ ăn đến sau lưng trường tiếp tế cho học sinh. Rất nhiều học sinh khác không tham dự biểu tình nhưng bị mắc kẹt trong trường. Cuộc biểu tình rồi cũng tan rã, học sinh cũng về được nhà, không bị chính quyền bắt bớ hay làm khó dễ như dự đoán. Từ hôm đó trường Cao Thắng bãi khóa cho tới ngày miền Nam thất thủ. Chính phủ Hoa Kỳ đã bán đứng miền Nam cho khối cộng sản. Số phận đã an bài, nhưng người lính VNCH vẫn chiến đấu tới viên đạn cuối cùng. Trong trận tử thủ Xuân Lộc 1 tháng trước ngày mất nước, lô-cốt của ba của Thiện bị trúng 1 trái B40, rất nhiều chiến hữu hy sinh, phần ông bị miếng đạn cắt đứt 1 chân, phải chuyển về Tổng Y Viện Cộng Hòa.

Nghe tin Việt Cộng ra lệnh trục xuất tất cả thương binh VNCH ra khỏi Tổng Y Viện Cộng Hòa, Thiện và mẹ nhờ một người phụ xích lô đạp lên đón cha về. Cảnh tượng hoang tàn của một thành phố sau chiến tranh, ngổn ngang, đổ nát. Từng đoàn người tàn phế dắt dìu nhau ra cổng Tổng Y Viện. Người sáng dất kẻ mù, kẻ còn tay còn chân cõng người què quặt. Cả nước đang ca vang bài “Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng”... thì nơi đây, những thương binh bị bỏ rơi, bị trục xuất, lê lét khỏi bệnh viện, máu me vương vãi, nước mắt đoan hồng.

Chợt nhìn thấy ba đang chống đôi nạng gỗ theo đoàn thương binh rời khỏi bệnh viện, Thiện vội chỉ xe chạy tới rồi dìu ba lên xe. Ông Thành nói: “*Ba còn chống nạng đi được. Con kêu ông xích lô vào trong Quân Y Viện, rất nhiều người bị thương nặng không di chuyển được. Con phải thay ba cứu các bác, các chú ra khỏi bệnh viện, rồi kêu xe chở họ về nhà. Tội quá có người không có thân nhân không biết phải về đâu, biết nhờ ai chăm sóc bây giờ?! Ông xích lô ơi, ông giúp giùm chúng tôi hôm nay, tới lui chở các thương binh về nhà, bao nhiêu tiền tôi xin trả hết.*”

Ông xích lô nói: “*Tôi sẽ chở các anh đi, và sẽ không lấy tiền. Trên đường, tôi sẽ kêu thêm bạn bè tới giúp.*” Nói xong ông đạp xe vào bệnh viện. Thiện cũng chạy theo bác xích lô vào bệnh viện. Một cảnh tượng thê thảm hiện ra trước mắt. Hành lang bệnh viện rác rưởi, bông băng máu me khắp nơi. Có người cụt cả hai chân, vết thương còn rỉ máu, ướt đẫm bông băng, đang cố gắng lê lét để lại những vệt máu dài trên nền gạch. Có người ôm bọc ruột nằm dựa tường thờ dốc. Thiện hãi hùng run rẩy, đây là địa ngục hay trần gian, vậy mà cũng gọi là còn sống sao!? Suốt chiều dài cuộc chiến, các anh không ngừng chiến đấu trên tuyến đầu, để hậu phương được tiếp tục cuộc sống tự do. Không có sự bảo vệ của các anh, Huế đã chịu thảm sát Mậu Thân; Quốc Lộ 1

đã thành Đại Lộ Kinh Hoàng... Những ngày cuối cùng của tháng Tư nghiệt ngã, các anh đã cầm súng ở lại tử thủ để cho mọi người được an toàn rút chạy. Đem thân mình cản xe tăng, hứng đại pháo, thịt xương tan tác, bao nhiêu người đã da ngựa bọc thây, tròn nợ nước. Những thương binh còn sống sót đang nằm đây, sống không bằng chết! Bị đồng đội bỏ rơi, bị kẻ thắng trả thù, nhiều người bất lực nằm dài thoi thóp. **Từ nguyên thủ quốc gia đến tư lệnh quân đoàn, từ khinh binh cho đến chiến hữu đang trên đường đến bến bờ tự do, có ai còn nghĩ đến các anh không?** Ngoài kia người ta đang diễu hành trong quân phục chỉnh tề ăn mừng chiến thắng, nơi đây các anh còn đang oằn oại trong vết thương mưng mủ, **nghe lệnh đầu hàng mà nhỏ lệ, ngậm ngùi nhìn chiến hữu nằm gần bên tự rút ống thở, từ bỏ cõi đời.** Miền Nam tự do mà các anh hy sinh, dày công bảo vệ, từ đây lọt vào tay cộng sản. Cái đau thể xác hòa cùng nỗi đau khổ tinh thần gặm nhấm, giày vò linh hồn các anh đến tận cùng thương hận. Từ nay xã hội ruồng bỏ, kẻ thù ngược đãi, các anh phải lây lất cuộc sống phé nhân, đội nắng dầm mưa bên vệ đường góc hẻm.

Thiện bỗng anh thương binh cụt hai chân lên xe xích lô, lòng đau như muối xát, ngoài đường mưa bụi lất phất, loa phóng thanh tiếp tục la vang: “Cách Mạng khoan hồng...” Rồi Cách Mạng đuổi gia đình Thiện khỏi ngôi nhà do chính phủ VNCH cấp. Ngôi nhà ở đường Lê Thánh Tôn gần bệnh viện Đồn Đất, nơi có những hàng me rợp bóng, nơi mà Thiện gửi gắm trọn tuổi thơ. Cả gia đình kéo về ở với ông bà nội ở chợ Bàn Cờ. Ba Thiện khuyên chàng nên trở về trường tiếp tục học để lấy cái nghề, thắp tưng đội ngũ công nhân xây dựng đất nước.

Thiện theo các bạn trở lại trường, lúc này bộ đội mới vào tiếp quản trường. Học trò ngồi chung quanh nghe các anh bộ đội kể chuyện vượt Trường Sơn, vào tới Sài Gòn thấy cái gì cũng lạ. Có anh nhìn máy biến thế trên cột điện, tưởng là bom do Mỹ Ngụy gài lại, bắn nỏ tung, làm cúp điện cả khu phố. Vào phòng tắm thấy cái bàn cầu, nước trong leo lẻo, bèn vốc nước rửa mặt, xong lại đổ gạo vào đấy mà vo, táy máy bấm nút xả nước, gạo trôi mát, cứ ngỡ là công nghệ dây chuyền, đi xuống tầng dưới gõ cửa xin nhận lại gạo. Các bác xúm nhau bốc phét, chuyện đùa, chuyện thật, chốc chốc lại ôm bụng cười lăn.

Các anh đội bắt đầu là những chiến binh chất phác, chân quê, ‘xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước’. Hình ảnh một miền Nam nghèo nàn bị Mỹ Ngụy bóc lột đến tận cùng xương tủy, không thấy đâu, chỉ thấy một “Hòn Ngọc Viễn Đông” vẫn minh hiện đại, sừng sững lộng lẫy. Đứng giữa chợ Bến Thành mà cứ ngỡ như trong mơ, nên bị dân chợ trời gạt không còn manh giáp. Mô-đen thời ấy là “Đạp-Đồng-Đài” (xe đạp, đồng hồ và radio) đỉnh cao của xã hội chủ nghĩa, đồng chí nào cũng ráng tậu “đồng” mười hai trụ đèn, không người lái, hai cửa sổ. Mua về tới sáng hôm sau, đồng có người lái, hay không người lái gì đều đi đoong, lang thang tìm ra chợ trời xin hoàn tiền lại, thì lại bị đẩy đưa gạt vào chuyện khác. Bị gạt riết rồi phát khôn, không bao lâu, chợ trời lại có thêm đội ngũ các anh đội tay đeo hai ba cái đồng, nách mang cái đài, đi gạ gẫm các đồng chí tấp tễnh đến sau.

Sau giờ sinh hoạt học tập, Thiện tham gia đội tuần tra bảo vệ trường ốc ban đêm. Đêm về khí hậu mát mẻ, đang chơi bóng rổ với các bạn bảo vệ trường, bỗng trên lầu giám thị vang lên tiếng ca sĩ Thanh Tuyền hát bài “Những Đồi Hoa Sim”. Công nghệ đĩa hát tiên tiến cộng giàn khuếch âm hoành tráng, phát huy hết công lực, âm thanh nghe rõ mồn một. Cả đám phì cười bảo nhau: *“Anh đội Nhuận trường ta sáng đeo băng đỏ, cầm súng đi vợ vét, tịch thu sách vở, băng đĩa đòi trụ. Mặt hình sự, mồm quát tháo ra về cách mạng chuyên chính góm, tối về lại tự hưởng nhạc vàng, chẳng ra cái thể thống gì cả!”*

Rồi chiến dịch đánh tư sản mại bản bắt đầu, đổi tiền lần thứ nhất - Bao nhiêu tiền bạc mất hết, mỗi gia đình được phát vốn vụn 200 trăm đồng tiền mới, không đủ ăn 1 tháng. Ông bà quá già, ba Thiện bị tàn phế, mẹ Thiện phải lao vào cuộc sống buồn gánh bán bưng lo nuôi cả gia đình. Sau giờ học, Thiện cũng tập tễnh bước vào chợ trời, mua đầu này bán đầu kia, cực khổ cả ngày kiếm không đủ tiền ăn sáng. Gia đình ngày càng kiệt quệ. Ba Thiện phải chống nạng đi bán thuốc lá lẻ, như bao người thương binh khác. Miền Nam bước vào thời đại mới, nhà nước quản lý tất cả từ miếng cơm đến manh áo. Mỗi gia đình được phát sổ gạo, tiêu chuẩn mỗi hộ 10 cân gạo một nát, đầy sắn trấu, 5 cân bo bo, 2 cân sắn. Nhà nào giàu có thì bị đội mũ tư sản, tịch thu gia sản, tống đi vùng kinh tế mới. Sĩ quan, lính Ngụy được lùa vào các trại tập trung, học tập cải tạo. Tất cả gia đình có liên hệ đến Ngụy quân, Ngụy quyền đều được đãi ngộ thích đáng. Trong khu xóm của Thiện có vài người bị tử hình vì tội trộm cắp, chống phá cách mạng. Mỗi bước đi đều được công an địa phương quản lý, tổ trưởng khu vực dòm ngó.

.....

Sóng gió gì rồi cũng qua, cả nước bước vào chế độ cộng sản, giai đoạn bao cấp. Dân Sài Gòn ăn buổi sớm lo buổi chiều, nai lưng tìm miếng ăn sống qua ngày, cố quên đi quá khứ vàng son.

Đoàn trường được thành lập, không ngừng bồi dưỡng chính trị cho học sinh. Mỗi cá nhân đều được đánh giá. Thiện phấn đấu, hoạt động sôi sảng, được cử xét cho vào hội và thành đối tượng đoàn, nhưng mãi chẳng vào được đoàn. Có thằng bạn làm đoàn viên cho biết, lần Chi Đoàn xét cho vào Đoàn, Thiện bị loại vì lý lịch xấu, vì cha là lính Ngụy.

Rồi khóa học mới bắt đầu, sinh hoạt trở lại bình thường, thêm vài môn học mới như nguyên lý máy, sức bền vật liệu, chính trị. Sân bóng rổ thêm nhiều cầu thủ hơn xưa. Những ngày lao động trên Lê Minh Xuân, những ngày học chính trị, cùng nhau kiểm thảo, cất cao giọng hát những bài ca cách mạng, lũ lượt theo đoàn thanh niên tiến về phía trước phát cao ngọn cờ xây dựng đất nước. Cuộc sống ngỡ tưởng êm xuôi, nào ngờ một ngày kia, Thiện được kêu vào phòng hành chánh, Thiện bị từ chối không cho học tiếp vì lý lịch xấu, vì cha là sĩ quan Ngụy quân Ngụy quyền. Rất nhiều bạn nằm trong diện này, phải âm thầm rời bỏ bạn mền, trường yêu. Cầm học bạ, vừa hờn vừa tủi, nhìn cái sân bóng rổ đầy ắp kỷ niệm, những trái bóng còn đang tung bay trên rổ, các bạn mình còn đang vui chơi trong đó, sao mình lại phải ra đi. Thằng Quan, thằng Vũ, thằng Hùng... từ đây tao không còn được bước vào trường chơi bóng rổ với tụi mày nữa rồi... Thiện quay lại nhìn lâu đồng hồ lẫn chót, rồi ngậm ngùi lạng lẽ bước qua cái cổng nhỏ ra đi.

Thiện đã biết thân phận của mình trong xã hội mới nên cố gắng học, học là cách duy nhất để cứu vớt bản thân, để vươn lên khỏi vũng lầy quá khứ. Những ngày chờ đợi tìm trường học, Thiện vào thư viện mượn sách gạo bài lớp 11. Nhờ người quen với Ban Giám Hiệu giới thiệu, Thiện được nhận vào trường THPT Bùi thị Xuân. Trường Bùi thị Xuân xưa là trường nữ nay nhận cả nam sinh. Ngày cập sách đến trường Thiện vui lắm, vui vì ngôi trường quá khang trang với những dãy lầu cao sừng sững bao quanh sân trường, vui vì còn được tiếp tục học, tiếp tục dùng khả năng của mình gầy dựng tương lai. Vài bông phượng vĩ cuối mùa còn lưu luyến trên cành, sân trường khắp nơi trắng xóa những tà áo dài, con gái nhảy dây, con trai đá cầu, tụi năm tụi ba cười đùa vui vẻ, cũng có sân bóng rổ với đám học trò bay nhảy

đón ban. Sinh hoạt trong khuôn viên trường tràn đầy sức sống. Thiện cười thầm trong cái rủi không chừng lại có cái may. Thiện bước vào lớp, lớp có 2 dãy bàn. Thầy giáo chủ nhiệm giới thiệu học sinh mới với cả lớp

- Chào các em, thầy xin giới thiệu hôm nay các em có thêm một bạn học tên là Nguyễn Chương Thiện mới vừa chuyển từ trường Cao Thắng về đây.

- Một cô bạn đeo mắt kiếng ngồi đầu bàn, nghịch ngợm chọc: "*Anh kia, cho tụi này xem cái giữa của anh một chút được không?*"

Cả lớp cười ầm lên, rồi nhao nhao bàn tán về tên học trò mới. Lâu rồi không bị con gái chọc nên Thiện đứng sượng trân không biết cách trả lời. Thầy bảo

- Thôi em đi xuống bàn số 5 ngồi đi, chúng ta bắt đầu vào tiết học đầu tiên. Hôm nay theo thời khóa biểu cả lớp chúng ta làm bài kiểm tra Toán, em Thiện cứ cố gắng làm được bao nhiêu hay bấy nhiêu. Sau giờ học, em Thiện đến gặp tôi để tôi chỉ cho các bài vở cần học bù.

Thầy Quang viết bài kiểm tra gồm 3 bài toán giải tích trên bảng. Thiện làm hai bài giải tích đầu một cách dễ dàng, bài thứ ba hơi bí hiểm, chắc để phân tháp cao trong lớp. Thiện suy nghĩ một hồi mới nhớ ra các công thức lượng giác có thể dùng để loại dần ẩn số, bài giải gần cả trang mới tìm ra đáp số. Làm xong đem bài lên nộp, thầy Quang tưởng Thiện bỏ cuộc nộp bài trống. Càng coi bài giải của Thiện trán thầy càng nhíu lại, hình như thầy đang tập trung suy nghĩ, cuối cùng thầy cho điểm và bảo Thiện lên lấy bài về. Cả lớp đổ dồn chú ý về Thiện. Thằng bạn ngồi kế bên liếc thấy điểm bèn ra dấu cho các bạn biết. 19 điểm. Mấy đứa ngồi gần tháp thòm đợi thầy không chú ý là lập tức chạy tới xem. Hai đứa bị thầy phát giác lập tức bị thầy kêu lên đứng quay mặt vào vách tường chịu phạt. Hết tiết học một nhóm bạn bu quanh Thiện làm quen, đưa cho mượn tập chép bài, đưa hỏi thăm quá khứ, rồi kéo Thiện ra ngoài lan can hóng gió.

Trải qua vài tiết cả lớp đã biết Thiện là một học sinh giỏi nên 4 nhóm học tập tranh nhau kéo Thiện về nhóm của mình, rốt cuộc Thiện được đề nghị về nhóm 4 vì nhóm ấy tương đối yếu hơn. Những giờ học nhóm, tranh đua với nhau, làm mọi người nao nức khi đến trường, tình bạn ngày càng thân thiện gần gũi như anh em trong nhà. Thiện đã học thật giỏi, chỉ dẫn nhóm học tập của mình vươn lên, tiến bộ trông thấy. Chàng sẵn sàng giúp đỡ bạn bè, vui vẻ hòa đồng với mọi người. Ngoài sân bóng chàng nhanh chóng trở thành một tuyển thủ bóng rổ của trường. Mỗi lần đấu giao hữu với trường bạn, mấy cô bạn cùng cấp lớp cùng các chị lớp 12 xúm nhau hò la cổ vũ đội mình, chỉ trích đội kia, không khí vô cùng hoạt náo. Các quả bóng tầm xa xô kim vào rổ, các cú móc ngược, móc xuôi, đi banh đột phá, giờ được kèm theo bằng những tiếng reo hò hào hứng. Trong nụ cười hồn nhiên, thân thiện của bạn bè Thiện quên bẵng đi những chuyện buồn quá khứ.

Một chiều đi trực trong trường, Thiện bỗng nghe đâu đây vắng vắng tiếng dương cầm. Thiện lần mò theo tiếng đàn đi về một gian phòng cuối dãy hành lang. Đây là phòng lưu trữ nhạc cụ xưa đã lâu không dùng đến. Thiện chợt nhận ra âm hưởng của bài "Hạ Trắng". Từ lâu rồi trái tim mãi dần dập theo nhịp điệu quân hành của các bài nhạc cách mạng, bây giờ tim Thiện chợt chùng lại, chàng tựa lưng vào vách thỡng thức điệu nhạc xưa, tiếng đàn du dương trầm bổng đã ngưng mà hồn chàng vẫn còn lưu luyến. Một tiếng động nhỏ sau lưng kéo chàng về thực tại. Chàng quay đầu lại nhìn, một cô bé nhỏ nhắn trong chiếc áo dài trắng, búi tóc đuôi gà đang đứng trước chiếc dương cầm cũ kỹ, tay cô còn mân mê các phím đàn như chưa vội rời bỏ nó. Thiện buột miệng nói:

- Cô đàn hay quá, cô làm ơn đàn cho tôi nghe thêm một bản được không?

Cô bé giật mình ngó lên, hình như nhận ra người đứng ngoài cửa, cô cười thân thiện nói:

- Anh muốn tôi đàn bản gì nào?

Thiện mở to mắt nhìn cô bé, mắt cô tròn to như hạt nhãn, chẳng điểm trang mà da trắng như phấn, môi hồng như son, khuôn mặt bầu bĩnh tưởng như còn bú sữa, trông rất hồn nhiên.

Thiện ướm thử:

- Diễm Xưa

Cô bé cười:

- Anh lo coi chừng coi có ai tới không đó nghe!

Thiện cười theo, dòm ra dãy hành lang:

- Cô an tâm đàn, tôi sẽ trông chừng giúp cô.

Cô bé ngồi xuống hai bàn tay nhỏ nhắn xinh xắn, ngón thon và dài đặt trên phím đàn, gương mặt cô bình thản, rồi âm hưởng thong thả vang lên... *"Mưa vẫn mưa bay... trên tầng tháp cổ"*

Thiện ngây người vì bức tranh tuyệt đẹp sống động trước mắt, đôi bàn tay búp măng lá lướt trên cung đàn, đôi vai gầy nhẹ đưa theo phím nhạc. Âm hưởng bản nhạc đưa anh trở về những ngày xưa thân ái. Anh say mê theo dõi. Rồi tiếng đàn du dương cũng chấm dứt.

- Hay quá! Cám ơn cô, lâu lắm rồi tôi mới nghe lại bản này. À mà không phải nói là lần đầu tiên vì chưa bao giờ tôi nghe ai đàn dương cầm hai bản này hay như vậy.

- Anh khéo nói quá.

- Cô đàn hay quá, cô làm ơn đàn cho tôi nghe thêm một bản được không?

Cô gái không nhìn chàng, cười cười nói trống không

- Câu này nghe quen quen

Thiện phì cười, chàng chợt nhớ ra nãy giờ đã xin cô bé đàn hai lần rồi, chưa quen gì mà xin xỏ nhiều thì hơi quá đáng. Chàng cười giả lả

- Ừ thì tôi sẽ trả công, cô muốn món gì? Mận, ổi, xoài, cóc, ô mai?

- Trước hết phải sửa đổi xưng hô, không được gọi là cô, phải gọi là em mới đúng, vì em nhỏ tuổi hơn anh.

Thiện trở mắt nhìn cô ta, hình như cô ta đã biết chút ít gì về anh. Mà anh thì chẳng biết gì về cô cả.

- Vậy cũng được, cô em học lớp mấy vậy?

- Em chứ không không phải cô em.

- Ừ thì em. Em tên gì và học lớp nào vậy?

- Em tên gì hả? Đố anh biết được?

- Trời ơi! Em tên gì làm sao anh đoán ra được? Sao đố khó quá vậy?

- Động não một chút đi, không khó lắm đâu?

- Vậy mà không khó

Cô gái lại hỏi bằng giọng:

- Anh có quen ai tên Nguyễn Chương Thiện học lớp 11B3 không?"

Thiện như rút cái bịch từ trên ghế xuống

- Sao... em biết vậy?

- Hi hi... Đã nói rồi không khó lắm đâu, thứ Sáu này nếu anh tự tìm được câu trả lời thì em sẽ đền tiếp cho anh nghe. Nói xong cô bé vẫy tay chào rồi tung tăng chạy về lớp học. Thiện nhìn theo cô bé, chàng chột khẽ mỉm cười, lòng bỗng thấy nao nao. Chàng đoán là cô bé chắc học lớp 9 hay 10 gì đó.

Sáng ra, chàng đi học thật sớm đứng trên lầu mé các lớp 10 nhìn xuống. Còn 5 phút nữa thì đến giờ học, may mắn thay Thiện thấy cô bé dẫn xe đạp vào bãi đậu xe. Chàng lén theo dõi thì thấy nàng đi vào phòng học. À thì ra cô bé học lớp 10C1, lớp này có một tay thích bóng rổ tên Vũ, đang học chơi bóng. Giờ ra chơi chàng đón Vũ hứa hẹn sẽ truyền cho chiêu làm động tác giả bên này và móc ngược bóng vào rổ bên kia. Vũ thích lắm, Thiện gạ gẫm hỏi thăm thì biết cô bé tên Lê Bảo Châu, hoa khôi của lớp, bí thư chi đoàn, lanh lợi, học giỏi môn văn, và ca hay nhất lớp, Vũ còn thông thêm một câu, có nhiều anh chàng trong trường theo cua mà không được, trong đó có một tên con ông cháu cha có máu mặt trong trường.

Trưa hôm ấy tan trường về Bảo Châu chột thấy trong chiếc giỏ xe đạp có một chùm hoa phượng đỏ thắm, một túi quà trong đó có một bịch ô mai và một mảnh giấy viết "Chúc Bảo Châu ăn ngon" Chưa kịp coi hết thì một bàn tay thò ra giật mảnh giấy, con bạn học đang ve vẩy miếng giấy làm như thư cho mình: "Ê, bà nào muốn xem thư tình của nhỏ Châu thì theo tui". Bảo Châu nhìn theo cười

- Miếng giấy có mấy chữ mà cũng làm đình làm đám.

Rồi cả đám xáp lại, mỗi đứa tự nhiên bốc một viên ô mai và hỏi

- Hình như anh chàng này mới phải không mà, "Trên chiếc giỏ xe chở đầy hoa phượng, em chở mùa hè của tôi đi đâu..." xì-tin này vừa cổ lỗ sĩ vừa sến bà cổ.

Cả đám cười như nắc nẻ, kéo nhau ra cổng trường. Thiện nép sau cây phượng... gãi đầu như gặp bài toán khó.

Chắc cũng nhờ "bà tám" Vũ nên tin Chương Thiện tặng quà cho Bảo Châu được truyền miệng khắp lớp.

Trong một buổi chiều lại nhà Trâm học nhóm, 6 đứa bạn ngồi quây quần quanh bàn học. Trâm cười hỏi Thiện:

- Bộ Thiện thích Bảo Châu hả?

Thiện đáp

- Mấy bạn giàu tưởng tượng quá đi, bộ các bạn chưa được ăn ô mai tở mua bao giờ sao?

- Cái đó là cho cả nhóm, không tính, đằng này ô mai tặng riêng mà kèm theo chùm hoa phượng và cả thơ tình ướm át nữa

- Thơ tình gì mà thơ tình... chẳng qua tở làm công tác ngoại giao đó mà. Thôi đừng nói vớ vẩn nữa, tập trung vào học đi, kỳ chung kết này đụng lớp 11A1 lơ mơ là bị nốc ao đó

Con Hoa phụ họa:

- Nốc ao còn chịu được, chú nhìn "hot boy" của lớp mình tặng hoa cho con gái lớp khác ức quá chịu không nổi.

Thằng Khoa tiếp lời:

- Mà nghĩ sao mà lớp mình, cả 1 tiểu đội thanh nữ cộng hòa, em nào cũng múp rụp mà mày chê hết vậy mày? Mà có mà không biết quý. Lớp mình nếu có nàng nào chấm tao thì đời tao đâu có khổ như vậy.

Thằng Tuấn nói:

- Mà nghĩ lại coi tao thấy nhiều em trong lớp mét mày lắm, đâu cần phải mua ô-mai chi cho tốn tiền, chỉ cần mày gặt đầu 1 cái là được liền, phải vậy hông Hoa?

Hoa nhìn qua con Thủy cười hi hi:

- Trong đó cả con Thủy nữa đó.

Thủy đỏ mặt tía tai, quay đầu không nói. Tuấn bồi thêm:

- Chỗ bạn bè mới nói đó nghe. Bảo Châu khó nuốt lắm, mới sơ sơ mà đã bị phanh phui khắp trường mắt mặt bầu cua quá. Chi bằng ta về ta tắm ao ta dù trong dù đục cũng là cái ao, vừa kín đáo, vừa vui cửa vui nhà.

Thiện gắt:

- Mà nghĩ tới đâu rồi đó, toàn là nói nhảm. Bây giờ có học bài không? Không học tao đi về à!

Cả nhóm, đưa bĩu môi, đưa tiu nghịu, lật sách ra học bài. Thiện bàn:

- Kỳ này vào chung kết, chọi với lớp 11A1 gay go lắm. Ba mục thi là Việt Văn, Anh Văn, Toán. Tuấn sẽ chọi với Kim Phụng của lớp 11A1 trong môn Việt Văn.

Tuấn lập tức phản đối:

- Thôi thôi đừng giao trứng cho ác, tao mà chọi với con Phụng là chết chắc.

- Từ từ để tao nói hết. Trong ba mục thi thì Việt Văn, Anh Văn, là sở trường của tụi nó, mình chỉ trên cơ môn Toán. Phải dùng Tôn Tử binh pháp, lấy người dở nhất của mình chọi người hay nhất của nó, người hay nhất của mình chọi người vừa của nó và còn lại người vừa của mình sẽ nốc-ao người dở nhất của nó. Nghĩa là, Tuấn chọi với Phụng môn Văn, coi như mình thua. Tao sẽ chọi với Loan Mất Nhung môn Anh văn, còn Thủy sẽ chọi với Thành Hí môn Toán
- Ô kê, kế hoạch khả thi, tui có niềm tin vào trận chót, Thành Hí mét bà Thủy lắm, bà Thủy mà hất mái tóc dài, liếc mắt nhìn Thành Hí một cái, là hỏi nó tên gì nó cũng quên chứ đừng nói gì về bài vở
- Tuấn nói: Tớ sẽ ráng, thua thì thua cũng phải níu lấy con, còn thắng thì nhất chiến thành danh, danh đề kỷ yếu, kỳ này tớ sẽ cho lớp mình xem một màn ngoạn mục
- Hà hà... có chí khí... cậu sẽ được cả nhóm gạo bài, giúp đỡ, không chừng kỳ tích sẽ xảy ra

Trận chung kết dành cúp học tập của cấp lớp 11 đã diễn ra giữa 2 lớp 11A1 và 11B3 đã đến, cuộc chiến vô cùng sôi nổi, 11B3 về nhất với số điểm thật khít khao. Phụng thắng Tuấn với tỷ số 5-4, Thiện thắng Loan 5-4, và Thủy thắng Thành 5-4. Phụng, Thiện và Thủy được chọn vào đội đại diện trường tranh tài toàn thành phố cuối năm. Chiều hôm đó, cả lớp 11B3 tụ họp ở nhà Trâm ăn mừng chiến thắng. Thiện xé giấy gói, mở phần thưởng trước sự hoan hô của các bạn, phần thưởng gồm có sách tự điển và văn phòng phẩm được chia đều cho ba tuyển thủ. Các bạn xúm nhau bàn lại từng câu hỏi, từng trận tranh tài của cúp học tập, trận nào cũng đạt tỷ số 4-4, quyết định bằng câu hỏi hóc búa cuối cùng. Hai trận đầu, hai bên kẻ tám lạng người nửa cân, kẻ nhau về tới mức, có thua cũng đành tâm phục khẩu phục.

Với tỷ số 1-1, trận quyết định cuối cùng giữa Thủy và Thành Hí diễn ra vô cùng ngoạn mục. Trước áp lực nặng nề, Thủy quỳnh quáng để thua trước 2-0, chịu không nổi áp lực Thủy òa lên khóc, Thành Hí hoảng hồn chạy qua xin lỗi, bạn bè 11B3 phải xin thầy cho time out, cả nhóm bàn bạc, khuyên bảo, Thủy lấy lại tự tin, tập trung tinh thần dứt một hơi 3 bàn nâng tỷ số lên 3-2. Phe 11A1 nghi ngờ Thành Hí bán độ, đòi móc mắt Thành Hí, cho cây đờn đuổi về cầu Bến Lức, Thành Hí hoảng hồn ráng hết sức dẫn trước 4-3, Thủy chật vật gỡ 4-4. Bàn chót nhờ bà độ, thầy cho đề ngay bài tử mà Thiện vừa nghiên cứu chung với Thủy hôm trước. Thủy dứt đệp trái cuối cùng trước sự ngăn ngờ của đội bạn.

Tán phét xong các cô cậu ăn cơm chiều, rồi ngồi vòng tròn đàn hát, các cô vào bếp nấu chè mang ra ăn tới khuya thì về. Thầy nào chơi ác xì bánh xe của Thủy, cả lớp hùa nhau bắt Thiện chở Thủy về. Trong lớp Thủy là người kín đáo ít nói nhất. Nhờ tranh cúp học tập mà Thủy mới gần gũi thân thiết với các bạn hơn. Hôm nay là người tạo bàn thắng sau cùng, được mọi người khen ngợi, nên Thủy vui lắm. Đêm nay trời trong sáng, các vì sao lấp lánh bên trời, trăng thượng tuần chênh chếch, soi rõ mồn một tàng cây nội cỏ. Thiện đẩy xe ra hỏi thăm

- Nhà Thủy ở đâu?
- Anh đưa Thủy về rạp Casino Đa-Kao là được rồi
- Bộ Thủy định đi xem phim với anh trong rạp Casino Đa-Kao hả?
- Đâu có, ý Thủy không phải vậy
- Thế thì sao không để anh chở Thủy về thẳng nhà
- Nhà Thủy nghèo lắm tuốt trong hẻm, cầu ván khó đi lắm, không khéo là té xuống sông đó
- Hèn chi bà con hay hát “Ai đang đi trên cầu Bông, té xuống sông ướt cái quần ny-lông”
- Phải được như cầu Bông thì Thủy đâu ngại dùm anh, đây là cây cầu khi
- Thủy đừng quá lo như vậy, từ chuyện lớn chuyện nhỏ, đến một phút gần nhau đều do ông trời sắp đặt. Anh không sợ té xuống kênh Nhiêu Lộc, anh chỉ không an tâm khi không thấy Thủy bước vào nhà an toàn.

Thủy im lặng. Thiện liếc nhìn, Thủy cúi đầu tránh né. Thiện nghĩ thầm, Thủy hiền quá, ai nói tới là đỏ mặt, mong manh dễ vỡ làm sao. Thiện tìm chuyện nói:

- Nhà Thủy có mấy anh em?
- Dạ, 10
- 10, vậy là nhà Thủy giàu
- Anh chọc Thủy hoài, Thủy nói thiệt nhà Thủy nghèo thiệt mà

- Hihi... anh muốn nói nhà Thủy giàu... đường con cái
- Anh là Tô Tần*... lợi hại quá đi (* Tô Tần: một thuyết khách thời chiến Quốc, ý nói người miệng lưỡi)
- Thủy thứ mấy
- Thủy thứ Ba
- Còn chị lớn hả?
- Anh hỏi chị kỹ vậy?
- Hihi... Thủy đừng lo, chị của Thủy là chị của anh. Hỏi thăm để biết gia cảnh nhau, để cảm thông mà.
- Lo gì mà lo, ham lắm, Thủy chỉ có anh chứ không có chị
- À, anh Thủy đâu rồi
- Anh Thủy đi lính mất tích rồi

Thiện trầm ngâm, thăm cảnh 1975 lại hiện ra trước mắt

- Thủy cho anh hỏi thăm về anh Thủy chút được không? Nói thật ba anh là một thương phế binh VNCH, mỗi lần nghe đến chuyện buồn người lính VNCH là anh lại quan tâm
- Vậy để Thủy kể cho anh nghe, chuyện dài lắm đó
- Dài bao lâu cũng được, anh sẽ lắng nghe...

oOo

Mẹ Thủy là cô gái quê có một nhan sắc khiêm nhường của vùng Đồng Tháp. Lớn lên nơi vùng nước mặn đồng chua, vào mùa mưa, nước ngập mênh mông, mẹ Thủy phụ ngoại chèo xuồng đi tưới lúa ma. Vào mùa nắng thì ruộng đất khô cằn, cày lên sỏi đá, trồng trọt chẳng được bao nhiêu, gia đình phải sống nhờ vào thu hoạch của mùa mưa. Lúa ma hay lúa trời, là thứ lúa chẳng ai trồng mà lớn. Hạt vừa cứng vừa dai, nấu thành cơm xong phải ăn liền, nếu để nguội thì khô dai không còn nhai nổi. Lúa ma sống nhờ mùa nước nổi, còn gia đình ngoại Thủy cũng nhờ nó mà đắp đổi qua ngày.

Ba Thủy là anh lính bộ binh đơ dèm cùi bắp. Một chiều về đóng binh bên làng, quen được cô thôn nữ kia. Phải lòng vì tánh hiền hậu đảm đang của nàng. Ít lâu sau, ba Thủy trở lại với chút lễ vật khiêm nhường cho ngoại và rước mẹ Thủy về để tạo dựng riêng mình một tổ uyên ương. Khoảng một năm sau, anh Hai ra đời, ba Thủy phải chuyển về Sài Gòn. Cả gia đình nắm níu nhau rời vùng đất cày lên sỏi đá để gửi thân trong một mái lá nghèo nàn trong xóm Đa-Kao. Ba mẹ Thủy tuy nghèo nhưng rất vượng đường con cái. Mỗi lần ba Thủy về phép là tháng sau mẹ Thủy lại trở bệnh thêm chua. Hai năm một, rồi ba năm đôi. Nếu kể luôn hai đứa bị mất trong trận dịch tả năm xưa, thì đến nay đã tròn tiểu đội. Gia đình Thủy lớn lên bên một mái nhà sàn lụp xụp bên con sông Thị Nghè. Dòng sông nước đen thẳm thăm thẳm hôi hám như cuộc đời của những người bám vào nó mà sống.

Người xưa nói “Trời sinh voi sinh cỏ” mà quên nói rõ là người không ăn cỏ nên gia cảnh Thủy ngày càng suy sụp theo các miệng ăn mỗi lúc mỗi đông. Đồng lương lính chẳng nuôi nổi mấy miệng ăn nheo nhóc. Mẹ Thủy từ lúc lên Sài Gòn phải còng lưng trên chiếc đòn gánh cong oằn, gánh nổi bún ốc đi hết chợ này qua chợ khác, từ sáng tới chiều để hông cho gia đình Thủy có được hai bữa cháo rau. Anh em Thủy gần như sanh năm một. Đứa vừa lớn phải trông đứa nhỏ, để cho đứa lớn hơn theo anh chị ra vật lộn với đời. Năm ấy má Thủy cho ra đời thằng Út, tác phẩm thiêng liêng thứ mười hai của ba và mẹ. Vì lao lực quá mức, mẹ Thủy sanh sớm hai tháng. Lúc mẹ Thủy bồng nó ở nhà bảo sanh đầu xóm về Thủy thiết nhìn không ra là đứa trẻ sơ sinh. Da nó nhăn nheo đen đúa, tay chân gầy đét như khúc gỗ, khẳng khiu, lông tơ còn mọc khắp mình, mắt vàng khè, đóng ghèn nhớp nhớp. Chốc chốc mẹ Thủy phải lấy bông gòn thấm nước ấm chùi mắt cho nó. Tuy

bệnh rề rề năm này tháng nọ nhưng nó vẫn sống, nhờ vào sự chăm sóc tận tụy của mẹ. Bây giờ thằng Út đã được bốn tuổi đời, nó đã biết thắp từng đội ngũ của gia đình Thủy lao vào công cuộc kiếm sống mỗi ngày. Anh Hai có sức, đi khiêng gạo cho cửa hàng thực phẩm còn các em Thủy thì rải rác khắp chợ, vừa kiếm miếng ăn thừa đỡ dạ, vừa lượm ve chai đem về đổi gạo. Hôm nào khá lắm thì được chắc bụng với vài chén cơm chiều, nếu không thì lại cháo hoa gạo mốc. Vài lon gạo nát mọt ăn mỗi ngày là niềm mơ ước khiêm tốn của gia đình Thủy. Những ngày mẹ sắp sửa đi nằm ổ, gia đình Thủy chỉ còn đủ tiền để ăn muối mè với nồi cháo ngày càng lỏng le lỏng lét.

Mới mười sáu tuổi anh Hai đã khai tuổi giả, đi đăng lính. Anh đi lính Lôi Hồ, để lãnh tiền tử trước về trao cho gia đình. Sau đó anh lao đầu vào những chuyến nhảy toán không hẹn ngày trở lại. Thương anh, Thủy muốn phụ góp một cái gì cho xứng đáng. Chiều chiều đi ngang qua quán cà-phê xập xình đèn mờ tối om đầu xóm, nghe nói mấy cô chạy bàn trong đó chịu chịu khách một chút thì kiếm cũng khá tiền. Nhìn xuống chiếc áo cũ đang mặc, mẹ may từ mấy năm trước giờ đã chật nức, phô rõ vẻ dầy thì của một thiếu nữ, Thủy không khỏi thở dài ngao ngán. Thế mà trời cũng thương, anh Hai đi vài tháng rồi lại về, chơi với các em vài ba tuần, trao cho mẹ số tiền rồi anh lại lên đường vào chuyến công tác mới.

Năm 1975, Cộng Sản cưỡng chiếm miền Nam, Ba và anh Hai mất tích. Mẹ Thủy như khờ như dại. Lộp nhớt chồng thương con, bao nhiêu gánh nặng gia đình giờ đặt hết trên chiếc đòn gánh ngày càng cong oằn của mẹ. Sức khỏe mẹ yếu dần, những tiếng ho xù xụ mỗi đêm dường như ngày một dài thêm. Nhìn gương mặt rúm rắng ngày càng nhăn nheo trên nụ cười gượng gạo mà lòng Thủy se thắt lại. Mấy đứa em Thủy còn rất nhỏ, đi học về đứa thì đi bán vé số, đứa bán thuốc lá lẻ. Thủy không quản nhọc nhằn, chỉ ước gì mình có một cái nghề để làm một tấm gương trong sạch cho các em. Nhưng đời không như là mơ, hy vọng mẹ và em hiểu cho. Ngoài kia thành phố đã lên đèn, Thủy đưa tấm gương nhỏ lên chùi đi ngấn lệ, thở dài nhìn lần chót về ngôi thơ trong gương, rồi cúi đầu bước qua đường vào quán cà-phê chấp chờn trong điệu nhạc loạn cuồng. Hàng xóm có người trông thấy vội chạy về nhà báo cho mẹ Thủy biết. Mẹ Thủy chạy ra quán cà-phê lôi đầu Thủy về nhà, bà lấy roi đánh Thủy một trận, vừa đánh vừa khóc, đánh một hồi mới tay, hai mẹ con ôm nhau khóc. Mẹ Thủy van Thủy phải trở lại trường học, mẹ nói: *"Mẹ còn lo nổi, dù nghèo cách mấy, con phải ráng đi học cho xong trung học. Cha anh không còn nữa, con là con chim đầu đàn, con lao đầu xuống hố là cả đám em lao theo."*

oOo

Thiện thở dài:

- Anh tưởng trong đám bạn học, chỉ mình anh thấm thía nỗi đau vì cha mình tàn phế phải đi bán thuốc lá lẻ, ai nhe Thủy còn phải chịu đựng gấp bội phần. Tội mình đều là con của lính, Thủy cho phép anh được nhận Thủy làm em gái được không?
- Nếu anh không chê gia cảnh của em.
- Không đời nào, trái lại phải kính trọng nữa là đằng khác
- Gần tới nhà rồi, anh cho Thủy xuống cái hẻm phía trước
- Không, anh muốn đưa Thủy về tận nhà, đóng cửa lại rồi anh mới về
- Khuya rồi, một mình trở ra không an toàn lắm đâu.
- Đừng cãi anh, nếu ngại Thủy đi trước, anh dẫn xe đi sau.

Dắt xe quanh co trong hẻm chừng 5 phút thì tới nhà Thủy. Nhà Thủy hay nói đúng ra là một cái chòi, nhà sàn chừng 15m² sát kênh Nhiêu Lộc, vách che bằng mấy tấm bạt ny-lông rách te tua, trống trải. Tối nay trăng tròn nước lớn mà vẫn còn nghe mùi hôi nồng nặc. Tới hôm nay Thiện mới hiểu được tại sao Thủy hay trốn tránh bạn bè. Thiện vẫy tay chào Thủy nói

- Sáng mai anh lên đón Thủy đi học.
  - Em đi xe buýt được mà, từ Bàn Cờ chạy lên Đa-Kao rồi về lại trường mất hai tiếng đồng hồ, trong khi em đi xe buýt chỉ có 50 xu.
  - Nhỏ em này hay cãi quá, anh nói sáng mai sẽ có mặt lúc 7 giờ đón em đi học.
  - Anh khó quá, mai mốt làm sao em có bồ.
  - Ha ha... chuyện đó tính sau đi. Ngủ ngon ngon.
  - Cám ơn anh.
- Thủy đi xa xa phía sau Thiện, nhìn theo cho tới khi chàng đạp xe ra đường cái mất dạng

Sáng hôm sau Thiện đến thật sớm, trước giờ hẹn gần nửa tiếng. Chàng dựng xe xa xa thong thả ngồi đợi Thủy. Thủy mặc áo bà ba màu nâu, quần vải đen đang lui cui nhúm lửa nấu cơm, rồi quét dọn nhà cửa. Thủy gánh giồng gánh ra xếp đặt tô chén một bên, rinh nồi nước lèo để một bên, xếp đặt mọi thứ cho mẹ, xong rồi bước vào trong. Một hồi thì thấy Thủy mặc áo dài bước ra, chàng đẩy xe tới, mỉm cười chào Thủy

- Thủy đảm đang ghê

- Anh tới lâu rồi hả, sao không kêu Thủy một tiếng, để anh phải chờ lâu.
- Không anh tới sớm mà, chờ một chút, sẵn ngắm em gái của anh
- Xấu quơ xấu quắc có gì mà ngắm

Nghe tiếng người nói chuyện má Thủy bước ra dòm coi ai tới. Thủy giới thiệu

- Má, đây là anh Thiện bạn học cùng lớp của con
  - Dạ con kính chào bác
  - Chào cậu, nhà nghèo không có tới cái ghế mời khách ngồi
  - Dạ nhà con cũng đồng cảnh ngộ, bác đừng bận tâm. Con đến xin phép bác cho con đón Thủy đi học, hôm qua xe Thủy bị xẹp bánh chưa vá kịp
  - Hôm qua Thủy có nói, cảm ơn cậu chờ giùm nó đi học
  - Dạ không có chi, xin phép bác tụi con đi học
- Thiện và Thủy dắt xe ra hẻm, rồi thông thả đạp xe tới trường

Chiều thứ 6, Thiện lại thả bộ đến phòng lưu trữ nhạc cụ xưa cuối dãy hành lang. Bảo Châu ngồi đó tự bao giờ đang mơ mộng nhìn ra cửa sổ, gió hiu hiu nhẹ, đôi chim sẻ đang cùng nhau tíu tít trên cành phượng đong đưa bên khung cửa. Thiện đến tựa bên khung cửa, cả hai cùng mỉm cười không ai nói lời nào. Bảo Châu đặt tay lên phím, bắt đầu đàn bài Tuổi Đá Buồn, Thiện nhắm mắt lại nghe hồn mình chơi vui theo điệu nhạc, tiếp theo là Cát Bụi rồi Tình Xa. Âm hưởng tan dần... Lòng trào dâng cảm xúc chợt Thiện buông miệng hát: *"Hạt bụi nào hóa kiếp thân tôi, để một mai vươn hình hài lớn dậy..."* Bảo Châu thông thả đệm đàn cho Thiện hát cho tới dứt bài.

- Anh hát hay ghê, tìm đâu ra người nhớ trọn bản nhạc này
- Anh hát làm sao bằng Bảo Châu
- Anh có nghe Bảo Châu hát bao giờ chưa mà nói vậy?
- Chưa nhưng mà có người nói Bảo Châu hát hay lắm
- Anh muốn nghe Bảo Châu hát không?
- Tất nhiên rồi. Có điều kiện gì không?
- Có, em muốn anh giúp dùm 1 chuyện
- Chuyện gì?
- Nhà em đang tìm một gia sư, kèm Toán Lý Hóa. Lương \$2/giờ. Tuần dạy thứ 2/4/6. Anh là người rất thích hợp. Anh giúp em một tay nghen?
- Dạy cho ai vậy?
- Bắt đầu chiều Thứ Hai tới, anh đến nhà em thì biết. Anh dạy tốt em sẽ đàn và hát cho anh nghe miễn phí.
- Anh sợ không đủ khả năng.
- Đừng sợ, anh có thừa khả năng, chỉ cần chút quyết tâm thôi. Thôi em về, thứ Hai sau giờ học, em đợi anh trước nhà thờ Huyện Sĩ nghen. Nói xong nàng vẫy tay từ giã rồi chạy đi.

Thiện nhìn theo Bảo Châu, cô bé có cái gì khác người. Thiện không hiểu được, làm sao đoàn trường có thể để một người mà tư tưởng chưa đã thông, còn chơi nhạc Ngụy nhạc vàng làm bí thư chi đoàn. Nghĩ đi nghĩ lại, thì cũng chẳng có gì khó hiểu, ngay đến những đảng viên chuyên chính vô sản còn bị biến thái trước sức lôi cuốn của nhạc vàng, thì cô bé này, cô nhạc sĩ tí hon lớn lên từ mảnh đất Sài Gòn, nay dù có gắn lên áo chiếc huy hiệu đoàn mà vẫn còn yêu dòng nhạc miền Nam, thì cũng đâu có gì là lạ.

Thứ Hai sau giờ học, Thiện thông thả đạp xe tới nhà thờ Huyện Sĩ, Bảo Châu đang đợi ở đó, Hai người sóng vai đạp xe dọc theo đường Nguyễn Trãi, vòng qua tượng Phù Đổng Thiên Vương, rồi thả dọc theo đường Lê Thánh Tôn. Thiện vừa đi vừa ngắm cảnh, đây là chợ Bến Thành vẫn nhộn nhịp sầm uất, đó là tòa Đô Chánh giờ mang bảng UBNDTP. Con đường này, từ nhà tới chợ Bến Thành, Thiện đã đi lại quá nhiều lần từ thuở nhỏ. Từ ngày bị đuổi nhà, gần một năm rồi mới đi lại con đường này, chẳng có gì thay đổi cả, kỷ niệm xưa dào dạt tuôn về. Thiện đạp xe theo quán tính, qua đường Tự Do, rồi Hai Bà Trưng, vượt cả đèn đỏ, xe bóp kèn inh ỏi, may có Bảo Châu đạp kế bên níu yên xe anh lại. Bảo Châu hỏi

- Anh làm gì ngờ ngẩn, thất thần vậy? Em không kéo kịp là anh lủi vào xe hàng rồi đó?
- Không sao, hai hàng me mát mẻ quá em há?
- Ừa sắp tới nhà em rồi, gia đình em dọn vào nhà này gần một năm, ngay mùa me chín, gió thổi rớt lộp độp trước nhà, em thích ăn me vừa dốt vừa xanh. Bỏ vào cặp đem vào lớp, đất như tôm tươi, tụi con trai ăn còn nhiều hơn con gái.

Xe vừa qua khỏi đường Thi Sách, Bảo Châu đạp xe leo lên lề vào cổng nhà. Căn nhà khang trang có cổng sắt rộng rãi. Bảo Châu thò tay nhấn chuông, tiếp tục hỏi

- Anh có thích ăn me không?

Không thấy ai trả lời, Bảo Châu quay lại. Thiện ngồi trên xe đạp tựa vào lề, nhìn chăm bẵm trên lầu của nhà nàng, bất động, mặt mày trắng bệch, nước mắt tuôn tràn. Bảo Châu hoảng hồn chạy lại nắm tay Thiện hỏi

- Sao anh khóc, mặt mày anh tái xanh như vậy, anh trúng gió phải không anh?

Thiện bất động, chàng như một chiếc xác không hồn, mặc tình Bảo Châu lay động, gương mặt chẳng tỏ một chút cảm giác gì, ngoài hai dòng lệ tiếp tục tuôn trào. Lúc đó cổng sắt hé mở, một người đàn ông trong quân phục bước ra. Bảo Châu kêu lên: *"Ba ơi cứu giúp bạn của con, anh bị trúng gió"*

Ba Bảo Châu vội bước đến lay vai, vỗ nhẹ vào mặt của Thiện, chàng chợt tỉnh ra, nhìn thấy quân hàm mang hai sao, hai gạch của ba Bảo Châu, chàng vội ôm mặt, chàng đã hiểu tất cả. Thiện cúi đầu đạp thẳng một mạch không từ giã một ai. Bảo Châu kêu vói theo. Chàng chẳng còn tha thiết gì nữa.

Hôm sau Bảo Châu đến trường thật sớm, nàng đứng trước chỗ để xe chờ đợi Thiện. Thiện gật đầu chào Bảo Châu, Bảo Châu vội nói

- Hôm qua em làm gì cho anh giận, cho em xin lỗi, em không biết gì cả.

- Em đâu có lỗi gì mà xin

- Anh cho em biết chuyện gì đã xảy ra được không?

- Anh muốn em đừng bao giờ nhắc lại chuyện hôm qua, cũng đừng cho ai biết. Chuyện gia sự anh không làm được, nhờ em tìm người khác. Thôi tới giờ rồi em vào lớp đi, chào em.

Bảo Châu ngơ ngẩn nhìn theo. Mới hôm qua còn vui vẻ ngọt ngào, sáng hôm nay lại lạnh lùng xua đuổi. Thay đổi 180 độ trong phút giây, thật không hiểu được.

Hai ngày rồi không thấy Thủy đi học, Tụi bạn chẳng đưa nào biết lý do. Trưa tan học Thiện đạp xe tới nhà Thủy, chàng dựng xe, gõ nhẹ vào cửa. Không có ai trả lời, chàng gọi lớn

- Xin lỗi có ai ở nhà không vậy?

Cũng chẳng nghe ai trả lời, Thiện xô cửa bước vào, nhà như cái ổ chuột, hình như má Thủy nằm chèo queo rên hừ hừ trong góc phòng. Thiện bước lại gần cúi xuống rờ vào trán má Thủy rồi hỏi

- Bác có sao không vậy? Má Thủy mở mắt ra nhìn thấy Thiện, bà nói: "Đau quá, đau muốn chết, cậu ơi."

- Thủy đâu rồi bác, sao không có ai đưa bác đi BS?

- Nhà không có tiền ăn, lấy đâu mà đi BS. Thủy phải nghỉ học đi bán thè tôi mới có tiền mua gạo cho tụi nhỏ chiều nay.

Thiện cảm thấy ruột quặn đau, trong túi chàng chỉ có vài chục bạc chỉ đủ trả tiền xích lô thì tiền đâu đi BS.

- Gần đây có trạm y tế nào không bác

- Có mà bác đã khám rồi y tá trực nói không sao, chỉ cho thuốc giảm đau. Chẳng biết chứng gì mà đau một lần thối trời xanh, lâu lâu lại tái phát.

- Bác ráng chờ con khoảng 2 tiếng, con sẽ tìm cách đưa bác đi BS

- Nhà không có tiền, phải ráng chịu thôi, cậu đừng bận tâm, cảm ơn cậu

Thiện không nói gì, chàng bước ra cửa. Khoảng hai tiếng đồng hồ sau Thiện trở lại, có kêu thêm chiếc xích-lô. Thủy đi bán gần đó chạy về thăm mẹ. Mẹ nói chuyện Thiện ghé, nên nàng ở lại chờ anh. Thiện nói

- Ba anh có quen một BS quân y chuyên về nội khoa, sống gần đây. Anh vừa ghé qua hỏi thăm, ông biểu chờ mẹ em tới cho ông coi. Em lo khóa cửa rồi đi với anh.

- Không sao, em của em có ở nhà. Út ơi coi chừng giống gánh của mẹ, chị và mẹ đi BS

Thiện bồng mẹ Thủy ra xe xích-lô rồi Thiện chở Thủy chạy trước dẫn đường, đến Bà Chiểu, quẹo vào Chi Lăng rồi vào Phan Xích Long. Thiện gõ cửa, một ông già gầy ốm mở cửa

- Thừa BS Nam đây là mẹ của bạn Thủy mà cháu đã nói

- Mời tất cả vào đây

- Mời bà chị ngồi xuống đó, đưa tay cho tôi bắt mạch

Sau khi khám bệnh kỹ lưỡng BS Nam viết toa thuốc nói

- Bà chị bị sạn thận, không nguy hiểm đến tính mạng, uống thuốc theo toa, tháng sau trở lại tái khám, phải uống thật nhiều nước vào cho cơ thể có nước trục xuất chất can-xi tan ra từ thuốc uống

- Dạ tiền khám bao nhiêu vậy BS?

- Không sao, cứ về đi, tháng sau nhớ lại tái khám, sẽ tính luôn. Cháu Thiện xuống đường Tạ thu Thâu bên hông chợ Sài Gòn mua thuốc, nhớ cẩn thận coi chừng thuốc giả hay quá đắt.

Thiện chạy đi mua thuốc rồi về dặn Thủy cho bác uống theo toa.

Thủy trở lại lớp mặt mũi phờ phạc, vì sau giờ học phải quảy gánh đi bán thay mẹ. Trong thời bao cấp, lo ngày hai bữa chưa xong, đào đâu ra tiền mà mua thuốc, trả tiền BS. Thủy đành phải nghỉ học đi bán lo cho mẹ và em.

Thiện tìm Bảo Châu nhận lời làm gia sư cho nhà Bảo Châu, dạy cho đứa em trai học lớp 8 và kèm cả cho Bảo Châu. Ngày đầu tiên bước vào căn nhà xưa của mình ngồi bên bàn dạy học mà hàng tỷ kỷ niệm hiện về, chàng phải tự xóa hết quá khứ để tập trung dạy cho thật tốt. Lâu dần rồi cũng quen, hai chị em Bảo Châu học hành có kết quả tốt, phần ông gia sư cũng vì nghiên cứu chuẩn bị giáo án mà kiến thức cơ bản càng thêm vững chắc. Thiện rất yêu nghề này, chàng chuẩn bị bài giảng rất chu đáo, ba Bảo Châu rất vừa lòng, ủng hộ trước cho Thiện một số lương để lo cho gia đình. Chàng ra chợ trời mua được một số thuốc theo toa bác sĩ cho mẹ Thủy, chàng bắt Thủy phải đi học lại, vì số tiền chàng kiếm được mỗi tuần đủ giúp cho gia đình Thủy đắp đổi qua ngày. Tịnh dưỡng ít lâu sau mẹ Thủy lấy lại sức, bà lại tiếp tục quảy gánh đi bán như xưa. Bảo Châu ngày càng thương mến ông gia sư của mình. Còn Thiện cứ giữ vững tay chèo trong cơn gió lốc tình cảm, chú tâm vào việc học hành, dạy học cho tốt, giữ quan hệ trong sáng tốt đẹp với các bạn, cùng mọi người chú tâm vào việc thi tốt nghiệp trung học.

Rồi mùa phượng vĩ cuối cùng của Trung Học cũng đến, nắng hè oi bức tràn lan cho phượng hồng đỏ rực khắp nơi. Hoa phượng đỏ cả một khung trời, trên mái trường giăng mắc bao kỷ niệm. Vài cơn gió đông đưa cành phượng, làm hoa rơi thắm cả sân trường. Từ đây những chiều tàn, quét lá trên sân trường, biết có còn ai mà mong mà đợi. Những quyển lưu bút xinh xắn được chuyền tay nhau vội vã. Những giọt nước mắt vô tình làm nhạt nhòa những lời tình viết vội. Mấy con ve sầu đang du dương thổi khúc nhạc hè, trên chiếc ghế đá trong sân trường Bảo Châu đang ngồi cạnh Thiện mân mê một chùm hoa phượng. Mai xa nhau rồi biết người còn nhớ tới ta không. Chưa xa mà đã nhớ, chưa nói mà đã dư thừa, vì niềm nhớ không bắt đầu từ lúc con

ve sầu cất tiếng ca buồn đầu ngõ, mà đã lớn dần từ thuở mới quen nhau. Ngày nào anh gia sư đến trễ là Bảo Châu xốn xang trong lòng, ra cửa ngó mong. Biết anh thích đánh banh Bảo Châu mua cho anh đôi giày thật đẹp, anh không dám nhận, viện cớ không muốn chơi nổi với bạn bè. Bảo Châu thêm được một lần được anh nắm tay. Mong một lần được anh kéo nhẹ để Bảo Châu được nép sát vào lòng anh. Vậy mà hai mùa phượng vĩ, Bảo Châu vẫn ngồi cạnh bên anh. Anh vẫn vui vẻ cười đùa, vẫn nuôi dưỡng một tình bạn trong sáng như bao người bạn khác. Vẫn nghiêm nghị chăm sóc Bảo Châu như một ông thầy thú thiệt. Bảo Châu ghét anh lắm, mà càng ghét lại càng thương. Ngồi kế bên nhau mà như muôn trùng xa cách.

Thiện tâm sự:

- Mới đây mà đã lớp 12 rồi, hồi năm lớp 8, ngày rời Hùng Vương vào Cao Thắng, ngày đó tụi anh còn hồn nhiên lắm, cả nhóm bạn ngồi bên nhau, cùng hẹn gặp lại khi ve sầu ngừng hát. Chỉ có anh phải đem theo nhưng nhớ đi xa, nghe chị Phương Hoài Tâm hát bài "Hợp mặt Làn Cuối" trên đài mà anh nghe như nghe lòng tan theo lời hát. Bây giờ cũng vậy, không biết sẽ trôi nổi về đâu?

- Anh học giỏi nhất trường, tất nhiên anh sẽ đậu vào đại học mà anh ưa thích. Anh sẽ tiếp tục ghé nhà dạy học cho em. Một năm thôi, em sẽ bắt kịp anh, anh thích Đại Học Bách Khoa, em cũng sẽ đậu Bách Khoa cho anh coi. À văn nghệ bắt đầu rồi, mình đi xem nghe anh.

Trên sân khấu, những tà áo trắng tung bay, những chiếc áo bà ba, những chiếc nón lá xoay tròn, nhún nhảy theo điệu nhạc. Buổi văn nghệ cuối cùng của tuổi học trò, diễn ra thật cảm động, có kẻ vỗ tay, có người bật khóc... Trên sân khấu bỗng vang lên giọng hát ngọt ngào của Bảo Châu....

*Còn buổi họp cuối cùng này thôi
Mai chúng ta già biệt người ơi!
Tâm sự đi những gì chưa nói
Câu ca này và tiếng thơ ngâm*

*Minh mang một nỗi buồn xa xăm.
Cùng chúc nhau những lời gì đây
Mai cánh chim nhỏ đại tìm đi
Anh về nơi cuối trời thương nhớ
Riêng tôi ngược về chốn kinh đô
Ai gieo chi nỗi buồn đầu thơ?*

...

Bảo Châu đang nhìn về Thiện, giọng hát tha thiết ngọt ngào như san sẻ tình cảm rạt rào cho một người. Thiện cảm động muốn rơi nước mắt, hơn một năm qua chàng không dám nhận tình cảm của Bảo Châu vì nhiều lý do, nhưng chàng cũng không thể phủ nhận là tim chàng đã rung động từ phút đầu tiên gặp gỡ. Thật ra, tình yêu của chàng với Bảo Châu không hề bị dim chết như chàng tưởng. Nó vẫn sống và phát triển tiềm tàng một cách vô thức, trong sáng trong tim, không hề lụy bởi hai dòng ý thức hệ hay bởi tính toán thiệt hơn. Cô bí thư chi đoàn dám tiếp tục nâng niu dòng nhạc Ngụy, hôm nay dám tự ý hát bài nhạc vàng "Hợp Mặt Làn Cuối" của Song Ngọc trước toàn thể Ban Giám Hiệu có cả các ủy viên chi bộ. Cô dám yêu không cần tính toán, còn Thiện... sao chàng lại tự dối lòng mình.

Vừa tốt nghiệp phổ thông, thi vào đại học chưa được kết quả thì Thiện bị chính quyền địa phương bắt đi nghĩa vụ quân sự, bổ sung quân số cho cuộc chiến Việt Miên đang hồi sôi động. Cuộc chiến Việt Miên bắt nguồn từ sự trừng phạt của Tàu Cộng đối với đàn em Việt Cộng vì nó đã trở mặt chạy theo Liên Xô bỏ rơi Tàu Cộng sau 1975. Hơn 60 ngàn lính Khmer Đỏ và Việt Nam đã nằm xuống trong cuộc xung đột này. Sau khi việc dùng Khmer Đỏ trừng trị VN thất bại, Tàu Cộng đã đích thân cho thẳng em phản phé một bài học, kết quả là thêm hàng chục ngàn lính và thường dân Việt Nam vô tội thiệt mạng qua chiến tranh biên giới Trung Việt 1979. Sau ba tháng huấn luyện quân sự tại Quang Trung, Thiện được bổ sung vào Sư Đoàn 7 thuộc Quân Đoàn 4 tiến đánh Cam-Bốt.

Bộ đội VN đánh bật quân Khmer Đỏ ra khỏi Tây Ninh, tiến theo tỉnh lộ 13 vào giải phóng tỉnh Svey Rieng. Trận tiến chiếm phá Neak Luong, vượt sông qua bên kia hữu ngạn đã gặp sự chống trả điên cuồng của quân Khmer Đỏ. Sau một ngày chạm trán nảy lửa, trận chiến quyết định đã ngã ngũ, sư đoàn 7 và sư đoàn 341 ồ ạt vượt sông tiến về thủ đô Nam Vang. Trong khi đó Quân đoàn 3 cũng đã đập tan sự kháng cự dữ dội của quân Khmer Đỏ trên sông Cũu Long, tháp tùng Quân đoàn 4 tiến về Nam Vang. Từng đoàn quân xa kéo về thủ đô, dọc đường xác người nằm rải rác, mùi hôi thối nồng nặc. Vết tích của sự diệt chủng vẫn còn lưu lại trên những cánh đồng xơ xác, xương trắng, đầu lâu ngổn ngang trên bờ đất. Pol Pot và kế hoạch diệt chủng đã cáo chung, toàn bộ tổng tham mưu Pol Pot tháo chạy về Siem Reap. Dân tộc Khmer đã hồi sinh, hai bên đường dân Khmer chạy ra chào mừng bộ đội VN. Trở trêu thay trong trận chiến cuối cùng trên bờ Tonlesap, một trái B40 của quân đội Pol Pot đã nổ tung gần Thiện, đẩy thân thể chàng tung bay cùng cát bụi. Chàng trở về trên chiếc băng ca khi tuổi đời đang độ đôi mươi.

Trên chiếc xe đò đi Tây Ninh, Thủy tình cờ gặp lại Bảo Châu, mừng mừng tủi tủi, cả hai đều đón chuyến xe sớm nhất để đi thăm Thiện, khi được tin chàng vừa mới được chuyển về Quân Y Viện Tây Ninh. Hai người thăm hỏi cuộc sống của nhau, Bảo Châu đã là sinh viên năm đầu ĐH Bách Khoa, còn Thủy muốn làm cô giáo nên chọn vào ĐH Sư Phạm, đang học năm thứ 2. Đôi bạn dắt nhau tìm đường đến bệnh viện. Thiện đang trong ca mổ hiểm nghèo. Ngoài phòng chờ đợi, Thủy và Bảo Châu ngồi bên nhau sụt sùi cầu nguyện. Sau nửa ngày giải phẫu BS cho thân nhân biết là Thiện đã qua được giai đoạn hiểm nghèo, nhưng phải đành hy sinh một phần thân thể.

Trở về nhà trên đôi nạng gỗ, tánh tình Thiện hoàn toàn thay đổi từ một thanh niên hiền hòa, chàng trở nên cọc cằn thô lỗ với tất cả mọi người. Tất cả dồn nén đã vỡ tung, chàng chửi thề chế độ đã dồn gia đình chàng từ vinh quang vào nhục nhã, đã biến một học sinh yêu đời, yêu người, thành một kẻ phé nhân. Tinh thần hoàn toàn suy sụp, chàng say rượu kinh niên. Chàng trốn tránh mọi người kể cả bạn bè thân thiết.

Bảo Châu tìm đến khi Thiện đang say rượu, gật gà gật gương trên ghé với chai rượu trên tay. Đầu tóc rối bù, râu ria xồm xoàm, mặt mày vàng khè đơ đác, quần áo rách rưới như tên ăn mày. Thấy Bảo Châu, Thiện chỉ mặt mắng

- Đi! đi khỏi nhà tôi mau...

- Cô còn tìm tới đây làm gì nữa, Ba cô và cái đám giải phóng là một lũ ăn cướp. Vợ vét tất cả tài sản, mồ hôi nước mắt của dân miền Nam. Cái nhà của cô đang ở là cái nhà của tôi đó cô biết không? Cô sống sung sướng trong căn nhà đó, cô có biết rằng gia đình tôi đang sống như con giòi con bọ trong xó xỉnh này, ăn xin từng lon gạo nát do mấy thằng cách mạng ban bố. Cô tìm tôi làm gì, đòi chúng tôi còn lại gì cho bọn cô ăn cướp nữa hả.

- Anh ơi, em không có tội.... Bảo Châu quỳ xuống van xin. Thiện ngắt lời

- Phải cô không có tội, chính chúng tôi là người có tội. Tôi đã đền tội của tôi rồi, sao cô chưa mãn nguyện. Tôi còn chút tự ái cuối cùng, cô đừng tới đây chà đạp nó nữa. Cô đem lòng thương hại đi chỗ khác, tôi không còn muốn nghe cô lời nhải, tôi không còn muốn thấy cô nữa.

Mắt Thiện đỏ ngầu, ném chai rượu xuống chân Bảo Châu, miếng chai văng tung tóe trên người Bảo Châu, chàng lão đảo đứng dậy, quá say nên ngã nhào xuống đồng miếng chai, máu chảy hòa vào rượu, lan đỏ thắm nền nhà. Bảo Châu hoảng hốt chạy lại đỡ, Thiện vung nạng đập Bảo Châu, nạng hoảng sợ thụt lùi, té ngã tay chống vào đám miếng chai, tà áo dài trắng của nàng bây giờ bê bết máu. Thiện sòng sọc lết trong đám miếng chai kêu rào rạo dưới nền nhà, cặp mắt đỏ tươi đầy gân máu, khắp người máu me, mặt mày dữ tợn, như thằng điên, chàng quơ lấy chiếc nạng chỉ vào mặt Bảo Châu gào lên:

- Mày cút xéo, đừng bao giờ trở lại đây nữa!

Bảo Châu ôm mặt khóc nức nở, bỏ chạy ra đường.

Thiện ngồi yên dưới đất thẫn thờ nhìn theo, suối lệ chọt tuôn trào. Thủy xách giỏ đi chợ về tới cửa, chứng kiến mọi chuyện, thấy Bảo Châu chạy đi, nàng đi vào nhà. Thiện đang ngồi giữa đồng miếng chai, thấy Thủy, chàng vội chùi nước mắt, gằm gừ:

- Cô cũng đi khỏi nhà tôi.

Thủy chẳng nói chẳng rằng, đi vào sau nhà lấy chổi và đồ hốt rác ra quét miếng chai nằm rải rác chung quanh Thiện. Thiện quơ nạng, hét lên:

- Cô không đi, tôi đánh cô bây giờ.

Thủy tới trước mặt Thiện, bình tĩnh ôn tồn nói:

- Muốn đánh thì đánh, em không chạy đâu. Nếu đánh em mà làm cho anh bớt khổ thì cứ đánh.

Thiện cầm cây nạng dơ lên đập vào người Thủy. Thủy nhắm mắt lại, đứng yên không nhúc nhích. Cây nạng vung tới sát người Thủy thì dừng lại. Thủy vẫn nhắm mắt, vẻ mặt bình thản hiền hòa. Vô kế khả thi, Thiện đành thở dài hạ cây nạng xuống. Cơ nóng giận chọt tắt ngúm, người chàng như bong bóng xì hơi trước sự bình tĩnh của Thủy. Một hồi Thủy mở mắt ra nhìn thẳng vào mặt Thiện như thăm dò cơn giận trong người Thiện. Không thấy Thiện phản ứng, nàng tiếp tục quét miếng chai chung quanh Thiện. Rồi ôn tồn nói:

- Người ta có thể chối bỏ một tình yêu chứ không ai chối bỏ một đứa em. Em gái của anh trong hoàn cảnh nào cũng sẽ mãi là em gái của anh. Bây giờ anh đứng dậy cho em quét sạch miếng chai, rồi băng bó vết thương.

Thủy dìu Thiện ngồi vào ghế. Nàng đi tìm thuốc sát trùng rửa vết thương rồi băng bó cho Thiện, vừa băng bó vừa nói

- Anh đã từng dạy em, không được bỏ cuộc dù trong hoàn cảnh nào. Em đã đứng dậy trong sự dẫu dất của anh. Thì bây giờ chính anh phải đứng dậy, phải đối diện với thực tại. Anh tàn tật chứ không phải là một phế nhân. Mình còn rất trẻ, còn nhiều mơ ước phải thực hiện. Mình phải vươn lên, vượt qua số phận nghe anh. Ba Thiện chống nạng đến sau lưng Thiện nói:

- Cháu Thủy nói đúng. Cha con mình tàn chứ không phế, phải chấp nhận và hòa mình vào xã hội để sống như bao nhiêu người khác. Con đã làm tròn bổn phận một người trai bảo vệ quê hương. Chẳng nên hận thù quá khứ, ngẩng mặt lên không hổ thẹn với đời. Con còn trẻ, học giỏi, có thể trở lại trường học, một chiếc chân giả không thể cản bước con đi xây dựng tương lai.

Thảo cười nói:

- Anh thấy em làm y tá có khéo không? Băng bó vết thương có đẹp không?"

- Bị thương ai cũng buồn. Ai rảnh mà xem vết thương băng bó đẹp hay xấu bao giờ. Thiện cảm râm.

- Vậy mới nói, vết thương hiện hữu, buồn hay vui tùy mình chọn, lạc quan lên thì thấy gì cũng đẹp. Hồi đó anh dạy em trong hoàn cảnh nào cũng phải nuôi hy vọng, còn xỏ nhọ câu gì ta, câu gì mà... Đình tiền... dĩ độ nhất chi chi... nhất chi cái gì đó... em quên rồi

Thiện nhìn cô em gái hồn nhiên, cười khổ nói

- Đó là hai câu cuối trong bài thơ của thiền sư Mãn Giác đọc trước giờ viên tịch

*Mạc vị xuân tàn hoa lạc tận
Đình tiền tạc dạ nhất chi mai.*

Thanh Tâm